

Vejledning til persondrevne praksis

INDHOLD:

1. Praksisformer

1.1 Personlig virksomhed

1.2 Kompagniskabspraksis

1.2.1 Interessentskabskontrakt

1.2.2 Etablering af kompagniskab

1.2.3 Opløsning af kompagniskab

1.3 Samarbejdspraksis

1.3.1 Samarbejdets omfang

1.3.2 Samarbejdsaftale

1.3.3 Samarbejdets ophør

2. Beskatningsforhold

2.1 Beskatning af personligt drevet virksomhed

2.2 Virksomhedsskatteordningen

2.3 Beskatning af personlig virksomhed kontra selskabsform

1. Praksisformer

Af hensyn til den enkelte speciallæges valg af virksomhedsform beskrives mulighederne, herunder de formelle regler, i dette afsnit. Endvidere beskrives, hvorledes der kan skiftes mellem virksomhedsformerne. For en nærmere beskrivelse af valget mellem personlig virksomhed og anpartsselskab henvises til afsnit 2.2.

1.1 Personlig virksomhed

Det gælder grundlæggende for den personlige virksomhed, at denne drives af en indehaver, der hæfter med hele sin formue. Selv om der er regnskabsmæssig opdeling mellem virksomhedens økonomi og privatøkonomien, er privatøkonomien således ikke kreditorbeskyttet. Sidstnævnte gælder dog ikke en eventuel ægtefælles bodel.

Der gælder ikke særlige regler for personlige virksomheder. Der findes således ingen lov, der specielt regulerer denne type virksomhed. Virksomheden er dog omfattet af

bogføringsloven.

1.2 Kompagniskabspraksis

En kompagniskabspraksis er en praksis, der drives af to eller flere speciallæger. Disse speciallæger har fælles kunder og dermed fælles omsætning. Herudover er man fælles om de til praksis knyttede omkostninger så som personale-, lokale-, administrations- og andre omkostninger. Et sådant fællesskab betegnes normalt som et interessentskab (I/S).

I et interessentskab hæfter deltagerne personligt, direkte og solidarisk. Dette betyder, at interessentskabets enkelte kreditorer kan søge sig fyldestgjort hos den enkelte interessent, hvis interessentskabet ikke har kunnet honorere en given gældspost. Den enkelte interessent kan således blive mødt med et krav om betaling af den fulde gæld. Efter betaling har den interessent, der har indfriet en kreditor, et krav mod sin medinteressent. Nærmere rådgivning om hæftelsesforhold bør søges hos egen advokat.

Der findes ikke specielle love eller regler, der regulerer et interessentskabsforhold. Deltagerne bliver derfor nødt til at aftale det sæt af spilleregler, der skal gælde for fællesskabet. For således at have et praktisk arbejdsredskab og for at undgå unødige konflikter bør der udarbejdes en interessentskabskontrakt, der regulerer interessentskabets driftsmæssige forhold mv.

1.2.1 Interessentskabskontrakt

Som nævnt er det helt centralt, at der oprettes en interessentskabskontrakt. En sådan kontrakt bør indeholde bestemmelser om følgende områder:

1. Omfang og grundlag for interessentskabet.
2. Interessenternes pligter i forhold til fællesskabet, herunder specielt forhold omkring arbejdsindsats. Det bør endvidere omtales, hvorledes man forholder sig ved en interessents sygdom, ferie, fridage og orlov.
3. Regnskabsmæssige forhold, herunder specielt overskudsfordeling og størrelsen af kapitalkonti. Det bør endvidere omtales, om interessenterne kan lægge mere personlige poster ind i interessentskabet. Her tænkes specielt på private biler og telefoner.
4. Ejer- og hæftelsesforhold, herunder også eventuelle bestemmelser omkring tegning af interessentskabet ved større dispositioner, eksempelvis investeringer.
5. Ledelsesforhold, herunder beskrivelse af beslutningsproces og afholdelse af periodiske møder.

6. Opsigelse af interessentskabet, herunder opsigelse som følge af misligholdelse, sygdom, alder, død, umyndiggørelse eller konkurs. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at tidsfrister og fremgangsmåden ved opsigelsen som regel er forskellig i de forskellige situationer.
7. Fremgangsmåde ved overdragelse af praksisandele.
8. Opgørelse af værdier i forbindelse med salg eller opdeling af praksis, eksempelvis goodwill.
9. Konkurrenceforhold i forbindelse med udtræden eller opdeling af praksis.
10. Voldgiftsklausuler.

Det er meget vigtigt, at interessenterne diskuterer ovenstående områder meget grundigt igennem, idet det i sagens natur er meget vanskeligt at blive enige i en konfliktsituation. Erfaringen viser, at jo mere gennemarbejdet kontrakten er, jo nemmere vil det være at styre sig ud af konflikter.

Det er endvidere vigtigt, at interessentskabskontrakten løbende gennemgås med henblik på vurdering af eventuelle ændringer. Markedssituationen for goodwill kan f.eks. nødvendiggøre en revurdering af aftaler om køb af goodwill interessenterne imellem, f.eks. ved sygdom eller uoverensstemmelser.

1.2.2 Etablering af kompagniskab

Et kompagniskab etableres ved, at to eller flere speciallæger bliver enige om at drive praksis i fællesskab. Man opretter i denne forbindelse en interessentskabskontrakt, der, jf. ovenstående, regulerer samarbejdets omfang og virkemåde.

Man skal være opmærksom på, at der skatteteknisk er tale om en handel. Dette betyder, at to speciallæger, der etablerer et kompagniskab, begge anses for at have afstået halvdelen af deres respektive goodwill, instrumenter, inventar mv. Der skal således ske en avanceberegning med heraf følgende skattebetaling. Da der også opstår et afskrivningsgrundlag, er der dog i realiteten alene tale om en tidsforskydning i skattebetalingen.

1.2.3 Opløsning af kompagniskab

Når et kompagniskab opløses, sker dette ved, at en eller flere deltagende speciallæger opsiges interessentskabskontrakten med et varsel på eksempelvis 6-12 måneder. En opløsning af kompagniskabet sidestilles med et salg. Hvis to speciallæger bringer samarbejdet til ophør ved at opdele praksis i to, skal der således ske beskatning af avancen af den ideelle halvdel af goodwill, instrumenter, inventar mv.

I opløsningssituationen er det vigtigt, at der på forhånd er taget stilling til, hvem der skal have mulighed for at fortsætte i de lokaler, praksis drives fra. Herudover er det

centralt, at værdiansættelsesmetoden for instrumenter, inventar mv. er fastlagt. Endelig er det vigtigt, at der er taget stilling til betalingsfrister for inventar, instrumenter mv.

Fordelingen af et eventuelt personale bør der også være taget stilling til, herunder hvorledes eventuelle medarbejderforpligtelser (feriepenge, fratrædelsesgodtgørelse mv.) skal fordeles.

I det omfang kompagniskabet består af tre eller flere deltagere, bør der være åbnet mulighed for, at en deltagers udtræden enten kan medføre, at de øvrige fortsætter, eller at de øvrige vælger at opløse kompagniskabet fuldt ud.

Som følge af, at en opløsning medfører en række ekstra omkostninger, kan man forestille sig, at den udtrædende kontraktmæssigt skal være forpligtet til at kompensere de tilbageværende med et beløb.

Hvis man ønsker en gensidig købepligt i tilfælde af sygdom, dødsfald eller mangel på købere, skal der være taget stilling til dette i interessentskabskontrakten.

Man skal være opmærksom på, at en delepraksis ikke kan opsplittes i to eller flere dele. Det betyder, at én af speciallægerne – i en delepraksis med to deltagere – må udtræde af praksis, hvis ikke der mellem speciallægerne er et fælles ønske om fortsat samarbejde. Speciallæger, som har fået samarbejdsudvalgets tilladelse til at etablere delepraksis, skal indgå aftale om, hvorledes der skal forholdes ved opløsning af praksis, og i forbindelse med speciallægernes indsendelse af anmodning om overtagelse af praksis eller nynedsættelse påser Foreningen af Speciallæger jf overenskomsten, at en sådan aftale foreligger.

Af den konkrete aftale skal det fremgå, hvem der skal udtræde af praksis, når en af speciallægerne opsiger samarbejdet. En sådan aftale kan eksempelvis foreskrive, at den, der afgiver opsigelsen, skal udtræde. En anden mulighed er, at den speciallæge, der oprindeligt har haft ydernummeret, har ret til at forblive i praksis. En variation heraf kan være, at den oprindelige speciallæge har ret til at forblive i praksis i et antal år, hvorefter den senest indtrådte speciallæge har ret til at overtage ydernummeret fuldt ud. Der findes sikkert flere mulige løsninger, men det er afgørende, at man på forhånd har truffet en aftale.

1.3 Samarbejdspraksis

Samarbejdspraksis adskiller sig ikke grundlæggende fra kompagniskabet, hvorfor der generelt henvises til afsnit 1.2. Samarbejdspraksis omfatter dog alene omkostninger

og ikke omsætning. Man kan derfor definere samarbejdspraksis som et omkostningsfællesskab.

1.3.1 Samarbejdets omfang

Samarbejdet omfatter som nævnt ovenfor alene omkostninger vedrørende fælles aktiviteter. Samarbejdet kan dog også af praktiske årsager indeholde speciallægespecifikke omkostninger, hvor disse dog ikke skal deles lige. Med hensyn til hvilke omkostninger der skal indgå, er der således fuld aftalefrihed. Det kan derfor aftales, at alle omkostninger kan indgå, ligesom det kan aftales, at alene fællesomkostninger til eksempelvis lokaler og fælles personale skal indgå.

1.3.2 Samarbejdsaftale

Der skal som for kompagniskabet oprettes en samarbejdsaftale/interessentskabskontrakt, der primært regulerer samarbejdets omfang. De grundlæggende forhold fra afsnit 1.2.1 med tilpasninger gælder således også her. Det centrale er dog at få fastlagt, hvilke omkostninger der skal indgå i fællesskabet, samt hvorledes disse skal fordeles.

1.3.3 Samarbejdets ophør

Det er vigtigt, at det af samarbejdsaftalen fremgår, hvorledes samarbejdet kan bringes til ophør. Specielt for så vidt angår lokalefællesskabet, kan der være problemer. Lokalerne kan være for store for en eventuel tilbageværende speciallæge, hvorfor der skal tages stilling til, om alle skal fraflytte, eller om den, der er fraflyttet, skal betale kompensation til den/de tilbageværende. Herudover kan der i sagens natur opstå problemer i relation til fælles personale, som ingen af de ophørende samarbejdsparter kan tilbyde ansættelse. For så vidt angår dette personale, skal aftalen tillige indeholde bestemmelser om den praktiske fremgangsmåde ved ophøret.

2. Beskatningsforhold

I dette afsnit vil de overordnede beskatningsforhold for personlig drevet virksomhed blive gennemgået. Det skal bemærkes, at beskrivelsen ikke kan stå alene. Det anbefales derfor at kontakte revisor med henblik på rådgivning om egne forhold.

2.1 Beskatning af personligt drevet virksomhed

Beskatning af overskud af en personlig drevet virksomhed sker med udgangspunkt i speciallægens virksomhedsregnskab. Virksomhedens overskud opgøres ved fra omsætningen at trække de driftsrelevante omkostninger. For så vidt angår omsætningen, kan alene indgå indtægter, der erhverves som et led i

speciallægevirksohmheden. Dette betyder, at indkomster fra stillinger (A-indkomst) ikke kan indgå i driftsregnskabet. Med hensyn til omkostninger kan alene indgå omkostninger, der er med til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten. Det er oplagt, at privatomkostninger ikke kan indgå.

Med hensyn til afskrivninger på instrumenter, driftsmidler og inventar gælder der særlige standardiserede regler, idet disse genstande afskrives efter et saldoprincip, hvor 25% af saldoen ved årets udgang kan afskrives. Med hensyn til afskrivning på goodwill kan denne afskrives over 7 år med lige store dele, fra og med aftaletidspunktet.

Renter indgår ikke i opgørelsen af virksomhedens overskud, uanset om renterne vedrører låneoptagelse i virksomhedsregi. Virksomhedens driftsresultat beskattes hvert år som personlig indkomst. Indkomster fra stillinger (A-indkomst) er tillige personlig indkomst. Den personlige indkomst beskattes med op til ca. 56% (2015). Renterne fragår ved opgørelsen af kapitalindkomsten. Som et led i den i 2009 gennemførte skattereform nedsættes fradragsværdien af rentefradraget, der da udgjorde ca. 33%, fra og med 2012 og frem til og med 2019 med 1% enhed årligt.

Der er således som udgangspunkt ikke fuldt fradrag for renter, ligesom der ikke er mulighed for at udskyde dele af skattebetalingen.

2.2 Virksomhedsskatteordningen

Speciallægen har mulighed for at anvende reglerne i virksomhedsskatteordningen. Anvendelsen af ordningen kræver adskillelse mellem speciallægens privatøkonomi og virksomhedsøkonomien. Anvendelse af denne ordning medfører, at erhvervsmæssige renteudgifter kan fragå ved opgørelse af virksomhedens overskud og dermed fragå ved opgørelsen af den personlige indkomst. Det skal bemærkes, at det alene er erhvervsmæssige renteudgifter, der er fuldt fradrag for. Det, speciallægen derved opnår, er en betydeligt højere fradragsværdi end ved beskatning af personligt drevet virksomhed). For speciallæger med erhvervsmæssige renter vil der derfor være en væsentlig skattebesparelse ved at indtræde i virksomhedsordningen.

Hvis speciallægen har overført enten private gældsposter eller flere gældsposter end aktiver til virksomhedsskatteordningen, vil der, skulle ske korrektion af de renter, der er fuldt fradrag for. Hvis speciallægen ikke overfører det fulde overskud til privatøkonomien, har man mulighed for alene at betale en acontoskat på 22 % (2018) af det ikke-overførte beløb.

Den resterende del af skatten skal først afregnes, når speciallægen senere hæver det opsparede beløb. En sådan opsparing af overskud i virksomheden vil endvidere medføre, at speciallægen får mulighed for at overføre en del af sit overskud i form af "kapitalafkast", der beskattes som kapitalindkomst. Kapitalafkastet bliver dog for 2018 beregnet som 0 % af den opsparede formue ved årets begyndelse. Når der, som i tidligere indkomstår, kan beregnes et kapitalafkast, er fordelene herved, at man frem for at beskatte det fulde overskud med marginalt ca. 56% (2018-niveau) kan opnå en mere fordelagtig beskatning af en andel af overskuddet som kapitalindkomst, der maksimalt beskattes med 42% (2018). Hertil kommer, at renter af eventuel privat gæld kan modregnes i kapitalafkastet, således at den skattemæssige fordel ved at have et opspareret overskud i virksomhedsskatteordningen kan blive større end svarende til forskellen mellem marginalsatten på henholdsvis personlig indkomst og kapitalindkomst. Så længe virksomhedsordningen opretholdes, vil speciallægen ved sine hævninger selv kunne styre, hvornår den endelige skattebetaling skal finde sted.

Hvis speciallægen ønsker at anvende virksomhedsskatteordningen, herunder at planlægge sin skattebetaling, skal det anbefales at kontakte en revisor, der vil kunne rådgive med udgangspunkt i speciallægens konkrete forhold, herunder foretage de tekniske opgørelser.

Det skal bemærkes, at selve indkomstopgørelsen foregår efter samme principper som nævnt under afsnit 2.1.

2.3. Beskatning af personlig virksomhed kontra selskabsform

Der kan ikke siges noget entydigt om, hvilken virksomhedsform der er mest optimal. Der er store forskelle i muligheden for overskudsfordeling og opsparing i personlig virksomhed og i anpartsselskab. Samlet set er virksomhed i personligt regi mere fleksibel med hensyn til at imødekomme forskellige interessenters forskellige likviditetskrav. Såfremt speciallægen driver virksomhed alene, er dette hensyn naturligvis ikke interessant.

Hvis valget af virksomhedsform skal foretages ud fra et skattemæssigt hensyn, kan der ej heller siges noget entydigt om, hvilken virksomhedsform der er mest optimal. Ved valget er det meget betydningsfuldt, om speciallægen ønsker at opspare overskud i virksomheden. Det er speciallægens planlægning af indkomstforløbet, der er afgørende for de skattemæssige aspekter ved valget af virksomhedsform. Det anbefales at søge nærmere rådgivning hos en revisor.

